

Postrzeganie męskości wegan. Rola tradycyjnej ideologii męskości.

W ostatnich latach weg*nizm (wegetarianizm i weganizm) stał się tematem zainteresowania badaczy nie tylko z obszaru psychologii jedzenia, ale także psychologii społecznej. Wegetarianie i weganie, ze względu na swoje praktyki żywieniowe, tworzą specyficzną, odrębną grupę społeczną, o konkretnych poglądach i przekonaniach. Grupa ta jest grupą mniejszościową w stosunku do osób jedzących mięso, a co za tym idzie doświadczać może pewnego rodzaju wykluczenia. Szczególnie narażeni na negatywny odbiór społeczny są mężczyźni wegetarianie i weganie – badania pokazują, że są oni uważani za mniej męskich i mniej atrakcyjnych niż mężczyźni jedzący mięso. W efekcie mężczyźni stanowią mniejszość w grupie weg*an, między innymi dlatego, że boją się być postrzegani jako niemęscy. Badacze dopatrują się wyjaśnienia tego zjawiska w metaforycznym połączeniu mięsa i męskości. Decyzja o porzuceniu jedzenia mięsa wykracza poza prostą zmianę diety, a staje się decyzją o wymiarze społecznym, która przekłada się na postrzeganie w oczach otoczenia. Jest to zjawisko, które potwierdziły badania empiryczne - społeczne postrzeganie wegetarian płci męskiej różni się od postrzegania wegetarian płci żeńskiej. Najnowsze badania pokazują jednak, że postrzeganie wegetarian w kontekście ich męskości nie jest tak oczywiste, jak mogłoby się wydawać, a badania w tym obszarze nie pozwalają na wyciągnięcie jednoznacznych wniosków co do tego, w jakim stopniu bycie weg*nem obniża postrzeganie wegan jako męskich. Jednym z wyjaśnień niekonkluzywności badań może być fakt, że wzorzec męskości różni się w różnych kulturach, a sam wzorzec męskości zmienił się w ostatnich latach. Konsekwencją tego może być rosnące odrzucanie tradycyjnego wzorca męskości. To z kolei może tłumaczyć, dlaczego dla niektórych kobiet weganin nie jest „prawdziwym mężczyzną”, podczas gdy dla innych (o mniej tradycyjnym postrzeganiu męskości) weganizm może nie wpływać na postrzeganie mężczyzny, a nawet zwiększać jego atrakcyjność. Projekt badawczy będzie poświęcony zrozumieniu, w jaki sposób zmienia się koncepcja męskości i jak jej zmiana wpływa na skojarzenie mięsa z męskością, a w rezultacie na postrzeganie wegan płci męskiej.

Projekt badawczy będzie składał się z trzech etapów: 1) Budowa narzędzi do badania modelu współczesnej męskości. W tym etapie skonstruowany zostanie zestaw narzędzi do pomiaru tradycyjnych i nowych koncepcji męskości w celu określenia, w jakim stopniu osoby jedzące mięso postrzegają męskosc w sposób, na którym opiera się metaforyczne powiązanie jej z mięsem. 2) Określenie, na ile dieta redukująca mięso jest specyficzna pod względem postrzegania społecznego. Ta część projektu pozwoli odpowiedzieć na pytanie czy weganizm jest specyficznym rodzajem diety, który przekłada się na postrzeganie danej osoby, czy też jest to po prostu inny sposób odżywiania i w ten sam sposób na postrzeganie danej osoby wpływa np. dieta bezglutenowa. 3) Zbadanie wpływu informacji o diecie wegańskiej na postrzeganie mężczyzn w trzech kontekstach społecznych (randkowym, związanym z siłą fizyczną - zatrudnianie pracownika; oraz związanym z władzą i kompetencjami - głosowanie na polityka). W tej części przeprowadzone zostaną trzy badania eksperymentalne, osadzone w trzech różnych kontekstach, w których postrzeganie męskości przez daną osobę jest istotne: (a) poszukiwanie partnera do krótko-lub długoterminowej relacji; (b) obszary, w których wymagana jest siła fizyczna; oraz (c) władza i kompetencje (kontekst polityczny). Osoby badane zostaną poproszeni o ocenę osób na diecie wegańskiej i mięsnej, a następnie o ocenę ich męskości i chęci nawiązania relacji/kontaktu z daną osobą (w zależności od warunku). W badaniach kontrolowany będzie wpływ tradycyjnego i nowego postrzegania męskości na postrzeganie osoby na diecie wegańskiej.

Pomimo zwracania uwagi na znaczenie płci w psychologii weg*nizmu, jest ona często traktowana jako zmienna kontrolowana, a badania nad społecznym postrzeganiem wegetarian często opierają się na niezwyfikowanych wcześniej założeniach teoretycznych, co może prowadzić do błędnych wniosków i interpretacji wyników. Projekt pozwoli odpowiedzieć na pytanie czy tradycyjny związek między mięsem a męskością wynikający z historycznego związku między tymi dwoma pojęciami, ma nadal zastosowanie w zmieniającym się społeczeństwie oraz czy obawy mężczyzn przed utratą męskości w wyniku przejścia na weganizm są uzasadnione, a zatem, czy mężczyzna weganin jest rzeczywiście mniej męski w kategoriach tradycyjnej męskości. Projekt badawczy łączy rozważania teoretyczne i badania z zakresu psychologii zachowań żywieniowych, psychologii stereotypów i relacji międzygrupowych oraz psychologii męskości.